

Ruta Medieval

Arquitectura civil
i religiosa medieval
a Vilafranca del Penedès

*Civil and religious
medieval architecture
in Vilafranca del Penedès*

Vilafranca del Penedès

ARQUITECTURA CIVIL I RELIGIOSA MEDIEVAL A VILAFRANCA DEL PENEDÈS

La societat medieval

Vilafranca va tenir un creixement intens durant la segona meitat del segle XII. La situació de Vilafranca com a via que enllaçava les terres cristianes amb les musulmanes va ser decisiva per al seu desenvolupament. Com a conseqüència d'aquesta rellevància, el rei Alfons I va fer donació dels drets de notaria a mercats com a activitat inseparable de concessió original dels drets de notaria van fer que l'Església de Vilafranca exercís un notable poder econòmic i jurídic.

La ciutat medieval

El centre de la població girava a l'entorn de la primitiva parròquia de Santa Maria, una església parroquial que va ser la primera que va integrar el gòtic.

Es van construir altres edificis notables, com ara el convent d'un orde mendicant: el convent de Sant Francesc; l'església d'un convent d'un orde militar; la capella de Sant Joan, i altres edificis amb un clar protagonisme en uns fets cabdals a la història de Catalunya com ara el Palau Reial, on va morir el rei Pere III el Gran, o el Palau Baltà, que la tradició diu que fou l'escenari on es va signar la Concòrdia de Vilafranca el 1461, un dels desencadenants de la guerra civil que va enfrontar la corona i la Generalitat al segle XV.

Ruta Medieval

CIVIL AND RELIGIOUS MEDIEVAL ARCHITECTURE IN VILAFRANCA DEL PENEDÈS

The medieval society

Vilafranca had a strong growth during the second half of the twelfth century. The situation of Vilafranca as an important land route between Muslim and Christian lands became essential for its development. Because of this relevance, King Alfons I transferred the notary rights to the Church in 1188. Thanks to the coincidence of religious events with fairs and markets and the granted notary rights, the Catholic Church of Vilafranca had a remarkable economic and legal power.

The medieval centre

The town centre was located around the original Santa Maria Parish, the first church to join the Gothic style in architecture.

Other important buildings were built during that period, such as the Convent of Sant Francesc, of a mendicant order; the Chapel of Sant Joan, of a military order; and other buildings associated with some memorable events of the history of Catalunya. The King Peter III the Great died in the Palau Reial. According to tradition, it was in the Palau Baltà where was signed the Vilafranca Agreement in 1461, which triggered the civil war between the Crown and the Generalitat government in the fifteenth century.

PALAU REIAL

El Palau Reial és una construcció de l'època de Pere III el Gran, d'entre els segles XII i XIII. La façana principal està formada per dos paraments de pedra de diferents alçades, un en forma de torre amb coronament llis i l'altre amb una barbacana de fusta.

L'aspecte que presenta avui el Palau Reial de Vilafranca està condicionat per les reconstruccions, ampliacions i restauracions que es van produir durant el segle XX amb l'objectiu d'adaptar la casa senyorial al que és avui el VINSEUM, Museu de les Cultures del Vi de Catalunya.

En les mateixes dependències del VINSEUM es troba la capella de Sant Pelegrí, documentada des del 1334 i que formava part del primer hospital de l'orde dels trinitaris a Vilafranca.

PALAU REIAL

The Palau Reial was built during the kingdom of Peter III the Great, between the twelfth and thirteenth centuries. The main facade consists of two stone buildings of different height, one is a tower with a plain top and the second one has a barbican made of wood.

Throughout the twentieth century, the building was transformed, enlarged and restored, with the inten-

tion of adapting it to the needs of the present VINSEUM Wine Culture Museum of Catalonia.

In the same architectonic complex, there is the Chapel of Sant Pelegrí. It is documented since 1334 as a part of the first hospital from the Order of the Trinitarians in Vilafranca.

BASÍLICA DE SANTA MARIA

La basílica de Santa Maria és el primer edifici parroquial de Catalunya edifici cat en estil gòtic i segueix les pautes constructives de les esglésies catalanes de nau única: coberta amb voltes de creueria, però amb una àmplia nau de cinc trams amb cinc capelles laterals separades per uns contraforts excepcionalment gruixuts. És un edifici cat gòtic construït sobre una antiga capella romànica. La façana principal es va iniciar al segle XV seguint les pautes del gòtic, però ha sofert al llarg de la història diverses intervencions, la més recent de les quals es va produir a començaments del segle XX.

La portalada de Santa Maria de la façana lateral era la porta primitiva de la basílica i conserva encara restes de pintures murals del segle XIV situades a les dovelles de l'arc de mig punt. És de tradició romànica tardana i està datada de fi nals del segle XIII.

BASILICA OF SANTA MARIA

The Basilica of Santa Maria is the first parish building built in gothic style in Catalunya and follows the construction guidelines of Catalan single nave churches: ribbed vaulted ceiling, wide nave of five bays and five side chapels separated by buttresses

of an exceptional thickness. It is a gothic building built on the site of a Romanesque chapel. The facade construction began in the fifteenth century following the Gothic pattern, although it has suffered several interventions throughout history. The most recent one was at the beginning of the twentieth century.

The original door of the church is the portal of Santa Maria, located at the side wall. It is an example of late Romanesque style of the thirteenth century. On the vousoirs of the semicircular arch of the portal, there are some remnants of wall paintings of the fourteenth century.

CAMPANAR DE SANTA MARIA

El campanar és una construcció de gairebé 52 m d'alt de forma octogonal, de dos cossos, que s'aixeca al bell mig de la ciutat, situat independentment a la part exterior de l'església de manera exempta. Sembla que la construcció d'aquesta torre es va iniciar al mateix temps que l'església, l'any 1285.

Des del moment de la construcció, el campanar va adquirir un significat especial per a la vila pel seu paper com a mitjà de comunicació, no tan sols d'esdeveniments religiosos, sinó també civils. L'any 1322 es va fundar un benefici —la mongia— pel qual un monjo es feia càrrec de tocar les campanes i s'establia l'obligació que un segon monjo residís a la torre i s'encarregués de custodiar també l'església i els seus béns. La feina dels monjos devia ser ben activa, ja que es realitzaven vint-i-set tocs diferents que

anunciaven tota mena.

BELL TOWER OF SANTA MARIA

The bell tower is a building of almost 52 meters high with octagonal shape and two sections. It is an independent outside stands right in the center of the city. It seems that its construction began in 1285, at the same time as the construction of the church.

Since bell acquired a special significance for the city, since

it was used as a means of communication, not only for religious events but also for civil ones.

In 1322, a special benefit was established according to which a monk was in charge of ringing the bells. It was also established that a second monk had to live in the tower, to take care of the church and its properties. Undoubtedly, the monks had a lot of work, since there were twenty-seven different sounds announcing all kind of events.

PALAU BALTÀ

Antic casal gòtic bastit per Francesc Babau el 1308, però reformat l'any 1522 i restaurat posteriorment per August Font l'any 1889. És un edifici que segueix l'estructura de les cases senyoriales gòtiques, amb el pati central que actua com a nucli distribuïdor de les sales de la casa, amb l'escala característica, que actualment resta coberta, i la galeria d'arcs apuntats.

L'any 1889, l'arquitecte vilafranquí August Font el va restaurar i va introduir nous elements a l'edifici, dels quals destaca la tribuna de la façana principal.

PALAU BALTÀ

The Palau Baltà is an old gothic house designed by Francesc Babau in 1308, transformed in 1522 and subsequently restored by August Font in 1889.

The building follows the structure of Gothic houses: it has a central courtyard acting as a distribution center leading to the rooms, a characteristic staircase, currently covered, and a gallery of pointed arches.

In 1899 the architect August Font, from Vilafranca, restored the Palace and introduced new elements into the building. A good example of it is the tribune of the main facade.

CASA GOMÀ

Cal Gomà (s. XV-XVI) va ser la casa pairal del bisbe Torras i Bages i s'aixeca dins l'antic recinte emmurallat de la ciutat, sembla que molt a prop d'on s'emplaçava el call jueu.

És un edifici coronat per una característica galeria d'arcs rebaixats. A l'interior, conserva unes arcuacions gòtiques a la planta baixa i una fi nebra coronella de tres arcades. L'edifici acull actualment la biblioteca municipal Torras i Bages.

CASA GOMÀ

Cal Gomà (between the fifteenth and sixteenth centuries) was the residence of bishop Torras i Bages. It stands inside the city walls and, apparently, the Jewish quarter was located nearby.

On the top, there is a typical gallery of depressed arches. Inside the building, can still be seen a group of gothic arches on the ground floor and a three arched window.

ESGLÉSIA I ANTIC CONVENT DE SANT FRANCESC

L'església de l'antic convent dels franciscans, del qual només s'ha conservat el claustre, és un sobri edifici còtic de finals del segle XIII d'un gran valor arquitectònic, artís-

tic i històric, que esdevingué el panteó de nobles il·lustres de Vilafranca i del Penedès.

L'església del convent de Sant Francesc reuneix tot un conjunt d'elements que s'han definit com a base de l'arquitectura gòtica catalana.

En una de les capelles, s'hi ubica el conegut Retaule de la Mare de Déu i sant Jordi, una obra que mostra unes característiques de l'estil anomenat gòtic internacional, adoptat per la pintura catalana de finals del segle XIV i atribuït a Lluís Borrassà.

CHURCH AND OLD CONVENT OF SANT FRANCESC

The Church and the old convent of Sant Francesc convent, of which only the cloister still remains in place, is a Gothic building of the late thirteenth century with great architectural, artistic and historical values. It was the pantheon of illustrious nobles of Vilafranca and the Penedès region.

The church of the convent has a number of elements that have been defined as the basis of Catalan Gothic architecture.

The famous Altarpiece of the Mare de Déu i Sant Jordi, attributed to Lluís Borrassà, is located in one of the side chapels. This painting has the characteristics of a style called «International Gothic» adopted by the Catalan painters of the late sixteenth century.

CASA MACIÀ

La Casa Macià és un edifici ci del segle XV que probablement va formar part d'un gran casal gòtic, juntament amb l'actual Casa de la Vila.

La casa conserva l'estructura gòtica del pati, actualment cobert, amb l'escala i la galeria d'arcades de mig punt.

CASA MACIÀ

The Casa Macià is a fifteenth century building that probably was part of a larger gothic palace which included the current Town Hall.

The house retains the Gothic structure of the courtyard, currently covered, with the staircase, and a semicircular arches gallery.

CASA DE LA VILA

L'origen de l'edifici de l'actual Casa de la Vila és un palau gòtic civil del segle XIV, probablement propietat de Bernat Pellicer (esmentat en les cròniques de la conselleria de Jaume II).

L'edifici manté, malgrat diverses intervencions, l'estructura característica del gòtic civil català, amb el pati central, l'escala i la galeria. De la façana del carrer de Santa Maria en destaquen diversos elements d'interès, com els paraments de pedra, els carreus de pedra buixardats disposats en leres horitzontals, dues gàrgoles en forma d'àliga amb les ales plegades sobre el cos i una finestra geminada, probablement del segle XVI.

TOWN HALL

The origin of the current Town Hall is a civil Gothic palace of the fourteenth century, probably owned by Bernat Pellicer, who is mentioned in the chronicles of James II.

Despite several alterations, the building still has the characteristic structure of the Catalan civil gothic style, with a central courtyard, the staircase and a gallery. On the side wall of Santa Maria street can be seen the large stone blocks arranged in horizontal rows, two gargoyles with a shape of an eagle with folded wings and a paired window from the sixteenth century.

CONVENT DE LA SANTÍSSIMA TRINITAT

L'església de la Santíssima Trinitat és única a Vilafranca perquè és un edifici de transició del gòtic al Renaixement. Construïda l'any 1578, s'estructura en una sola nau, una volta de canó lleugerament apuntada i cinc capelles laterals per banda.

L'església de la Santíssima Trinitat i les dependències que resten de l'antic convent dels trinitaris conformen un conjunt arquitectònic on s'observen les progressives transformacions i ampliacions de les dependències conventuals i de les construccions complementàries.

CONVENT OF SANTÍSSIMA TRINITAT

The Church of the Santíssima Trinitat is the only building of Vilafranca of the transition period from Gothic to Renaissance. Built in 1578, it is a single-nave church with a barrel vault slightly pointed, and five side chapels on each side.

The church and the rooms of the Trinity convent which are still in place form an architectural complex where can be noticed the successive alterations and enlargements of the monastic offices and additional buildings.

CAPELLA DE SANT JOAN

L'església de Sant Joan la va construir a començaments del segle XIV l'orde militar dels hospitalers de Sant Joan de Jerusalem.

La façana principal presenta una porta de mig punt amb reminiscències romàniques formada per arquivoltes amb columnes i capitells, un rosot gòtic i un campanar de planta octogonal iniciat a finals del segle XVI.

L'interior de la capella és de planta rectangular amb un absis de forma poligonal. La construcció és robusta i d'estil gòtic sense ornaments escultòrics, seguint una clara influència del Cister.

CHAPEL OF SANT JOAN

The Church of Sant Joan was built at the beginning of the fourteenth century by the military order of St. John of Jerusalem.

On the main facade, there is a door with a Romanesque arch formed by an archivolt with columns and capitals, a Gothic rose window and an octagonal bell tower dated from the late sixteenth century.

The interior of the chapel is rectangular in shape with a polygonal apse. It is a sturdy chapel, of Gothic style without sculptural ornaments, with a clear influence of the Cistercian architecture.

AJUNTAMENT VILAFRANÇA DEL PENEDÈS

 fb.com/turismevilafranca

 [@vilafrancatur](https://twitter.com/vilafrancatur)

 [@turismevilafranca](https://instagram.com/turismevilafranca)

www.turismevilafranca.com

Convention Bureau
Ciutats amb Caràcter

Oficina de Turisme

Hermenegild Clascar, 2
08720

Vilafranca del Penedès
Tel. 93 818 12 54

turisme@vilafranca.org

